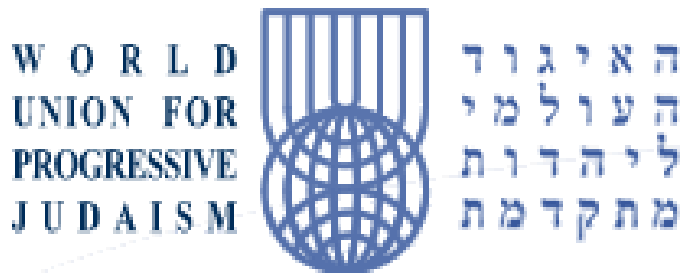

5774

Torah from Around the World

אם אין קמה אין תורה ואם אין תורה אין קמה

Alles is voorzien, en vrijheid is gegeven. De wereld wordt geoordeeld met goedheid. En alles naar de meerderheid van goede daden. En sommigen zeggen: We weten niet hoe de daden worden geteld.

(Spreuken over de Fundamenten [Pirké Avot] 3:15, uitgave Amphora Books)

Sjabbat 14 december 2013 / 11 tewet 5774: Wajechi, Beresjiet [Genesis] 47:28 - 50:26

Tanach: blz. 101 - 108

Haftara: I Melachiem [Koningen] 2:1-12

Tanach: blz. 671 - 672

Commentaar: Rabbijn Joan Glazer Farber. Rabbijn Glazer is een zelfstandig consultant die zich richt op levenslang leren voor volwassenen. Zij is lid van Woodlands Community Temple, White Plains, NY, de Verenigde Staten

Vertaler: Frits Pront

[Het Engelse origineel](#)

Beloftes, Beloftes

Beloftes. De meesten van ons hebben tijdens hun leven weleens een belofte gedaan. Misschien was je jong en wilde je een puppy: je beloofde om die hond elke dag uit te laten, je beloofde die hond eten te geven, je beloofde wat dan ook waarvan je dacht dat het je ouders zou overtuigen om die puppy te nemen. Misschien zat je op de middelbare school en wilde je later thuiskomen en beloofde je daarom hogere cijfers te halen en je aan de afgesproken tijd te houden. Misschien was je ouder en had je *besjert* [Jiddisch: de ware, red.] gevonden, je beloofde je partner lief te hebben en voor hem/haar te zorgen. Misschien deelde je een interesse of een droom of een verandering van baan met een vriend of vriendin en vroeg je ze te laten beloven het voor zich te houden. Met het ouder worden, krijgen de beloftes en de omstandigheden waaronder we ze doen meer betekenis en worden soms ingewikkelder. We overwegen zorgvuldig de gevolgen van deze toezeggingen en leren niet lichtvaardig dingen te beloven.

Volgens het online woordenboek [Merriam-Webster.com](https://www.merriam-webster.com) is de definitie van belofte:

- a. Een toezegging dat je iets bepaalds al dan niet zal doen;
- b. Een wettelijk bindende verklaring, die de persoon tegenover wie de verklaring is gedaan het recht geeft om het uitvoeren of achterwege laten van een specifieke handeling te vorderen.

In wezen is een belofte niets anders dan een toezegging. Degene die de belofte doet, houdt zich eraan of doet dat niet. Als je het zo bekijkt lijken er geen consequenties te zijn, maar wat zal de betrokkene aan wie de belofte werd gedaan hiervan denken?

Aan de andere kant is een belofte een wettelijk bindende verklaring met een te verwachten resultaat. Degene die de belofte deed wordt verantwoordelijk gehouden voor het gestand doen ervan.

In bovenstaande voorbeelden kunnen degenen aan wie wij een belofte hebben gedaan ons eraan houden. Maar hoe zit het met beloftes die aan iemand zijn gedaan die niet zal weten of wij ons woord hebben gehouden? Sidra Wajechie geeft ons hiervan een voorbeeld ter lering.

„Jaäkov leeft zeventien jaar in Egypte; hij wordt 147 jaar. Als de tijd komt dat hij gaat sterven, laat hij zijn zoon Joseef bij zich komen. 'Als ik echt genade heb gevonden in jouw ogen,' zegt Jisraëel, 'leg dan je hand op mijn heup en bewijs mij liefde en trouw: zweer dat je me niet in Egypte begraaft. Als ik ben gestorven, draag mij dan weg uit Egypte en begraaft mij in het graf van mijn voorouders'" (Beresjiet 47:28-30)

Jaäkov vraagt iets waarvan hij nooit zal weten of het wordt uitgevoerd. Zijn laatste wens is om te worden begraven in de spelonk van Machpela, naast Awraham en Sara, Jitschak en Rivka en Lea. Jaäkov wilde in zijn vaderland begraven worden.

Jaäkofs woorden en de daad waarom hij vraagt zijn alle aanwijzingen van het gewicht van dit moment. Eerst roept hij Joseef bij zich en niet een van zijn andere zonen. Jaäkov is zich ervan bewust dat Joseef de enige zoon is met een machtspositie en daarmee degene die de Farao kan benaderen om toestemming te vragen uit Egypte te vertrekken.

Ten tweede benadrukt zijn verzoek aan Joseef, „leg je hand in mijn lies", de belangrijkheid van de woorden die zullen volgen. Jaäkov volgt het patroon van de eerdere episode in Beresjiet, waarin Awraham Eliëzer opdroeg een vrouw voor Jitschak te zoeken. „De gewoonte om te zweren door het leggen van de hand op een of ander voorwerp, bestaat tot op de dag van vandaag: in de joodse traditie worden bepaalde eden afgelegd terwijl *tefillien* of een *sefer Tora* worden vastgehouden." (Plaut, *De Tora: een Modern Commentaar*, URJ Press, p. 156). Jaäkov begreep de uitdagingen die zijn verzoek met zich mee bracht en moest erop vertrouwen dat zijn verzoek zou worden ingewilligd.

Vervolgens gebruikt Jaäkov de woorden, *chesed we'emet*, hier vertaald met 'liefde en trouw' en hij voegt er daarna het specifieke verzoek betreffende zijn begrafenissen aan toe. Het zijn deze woorden die wij bezigen om de mitswa van het begeleiden van de overledene bij zijn *lewaja* [begrafenissen] te beschrijven, omdat dit een handeling is waarbij er geen gelegenheid is voor wederkerigheid.

Na Jaäkofs dood benadert Joseef de hofhouding van de Farao en vraagt hun namens hem het woord te richten tot de Farao; hij zegt dan: *„Als ik echt genade heb gevonden in uw ogen, spreek dan tot de Farao en zegt: 'Mijn vader heeft mij laten zweren en gezegd: „Zie, ik ga sterven; in mijn eigen graf dat ik heb uitgehakt in het land Kenaän, dáár moet je mij begraven." Nu moet ik dus daar naar toe gaan en mijn vader begraven. Daarna zal ik terugkomen.' Farao liet antwoorden: 'Ga daarnaar toe en begraaft je vader daar, zoals hij je heeft laten zweren'." (Beresjiet 50:4-6)*

Joseef doet dus met toestemming van de Farao de belofte die hij zijn vader gedaan had, gestand. Aan het slot van de sidra, als Joseef zich voorbereidt op zijn eigen dood, zegt hij: *„Ik*

ga sterven, maar God zal naar jullie omzien: Hij zal jullie uit dit land wegleiden [en] naar het land [brengen] dat hij onder ede heeft beloofd aan Awraham, Jitschak en Jaäkov." En Joseef laat het de zonen van Jisraël zweren: „Wanneer God naar jullie omziet, neem dan mijn botten mee, weg van hier!"

Over een paar weken zullen wij lezen dat de Jisraëlieten, net zoals Joseef voldeed aan zijn vaders verzoek, Joseefs beenderen met zich meenamen toen ze Egypte verlieten en zo op hun beurt aan het verzoek van Joseef voldeden. (zie Sjemot/Exodus 13:19).

De beloftes die worden gedaan en gehouden in onze sidra zetten een hoge norm voor de beloftes die wij misschien doen in de loop van ons leven. Wanneer wij de kans hebben om het voorbeeld van Joseef en de Jisraëlieten na te volgen, namelijk om de mitswa van *chesed we'emet* voor een geliefde of een vriend te verrichten, laat onze handelingen dan een weerspiegeling zijn van onze liefde voor de overledene en van het respect en de zorg die deze verdiende tijdens zijn/haar leven en bij zijn/haar dood.